

október 28

Blue

latos, tinta,
akk minden
ó, garantált
b ár.

yár, Cluj,
feon 12-97.

129

ajánlok

110— lei
80— lei
90— lei

35— lei
75— lei
1350 lei

gyárt-
lul!!!

—430 lei
810— lei
840— lei

ron alul.
pírurkat.
szaveszek.

Cluj,
(ház)

fit

fiat
(Német)

3080-I
ugót, sta-
kot, üveg-
kénlapot,
at, parafa-
„Berolina”
asbesz-
p, pezsgő-
üvegek,
tubusokat,
alkorkeket,
alamennyi
egelőcsőbb

latot!

észvény-
építke-
l, össze-

g

k és tu-
comin-
miei 47.

1399
lése is
sak az

Maniu
) 5. sz.

rtját

ág,
zág

icsőbb
sak

k

vál-
ani.

ei 26.

strasse
6, VII.
ca, R4-
ca 61.
sova,
tica 1.
shalom,
scsaba,
1276

iroda
m!

SZ.
eszközök

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, Str. Baros
No. 10. — Brassai-utca 12

Uj Kelet telefonjai
Szerkesztőség — 477
Kiadóhivatal — 844
Nyomda — 879
Közvetítő — 481
K. H. Sz. — 819

Kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek címez-
ve — Kéziratokat nem
visszatesszük és nem érte-
tetünk meg.

UJ KELET

ESZÉK-POLITIKAI HAVILAG

1071
2211
Lejár
Hermann Goldschmidt ur
Wien
si árak
romániában
Egy évre — 400 lei
Félévre — 220 lei
Negyedévre — 120 lei
Egy hónapra — 40 lei
Egy példányra —
kérlek 2 lei

ROMANIA
ROMANIA
30
POSTA
30
POSTA

magyarországon
Egy évre — 250 lei
Félévre — 150 lei
Negyedévre — 80 lei
Egy hónapra — 25 lei
Egy példányra — 10 lei

jugoszláviában
Egy évre — 250 lei
Félévre — 150 lei
Negyedévre — 80 lei
Egy hónapra — 25 lei
Egy példányra — 10 lei

V. évfolyam, 238. szám Cluj (Kolozsvár) 5683. Chesvan 7 1922 október 29. Vasárnap

LEGUJABB

Ismét merényletet terveznek a kancellár ellen

Berlin, okt. 28. Ma este riasztó hírek terjedtek el arról, hogy a szélső jobboldali körökben merényletet terveznek a kancellár ellen. A kancellár védelmére rendőrszolgálatot rendeltek ki.

Ünneplik Lloyd Georgeot

London, október 28. Lloyd George ma Glasgowa utazott. A londoni pályaudvaron a tömeg lelkesen ünneplte és az az ünneplés megismétlődött és utána minden állomásán. Politikai körök véleménye szerint Lloyd George maga mellé fogja tudni soraköztetni a köztársaságot. Még mindig azt beszélik, hogy ő a jövő embere. Ha Bonar Lawt a munkáspárt, amely számos mandátumra számíthat, tulajdonos szorongatná Lloyd Georgeot, hajlandó lesz őt támogatni.

Budapesten beszűntették a román vizumadást

Budapest, okt. 28. Az itteni román követség ma értesítette a magyar külügyminisztériumot, hogy a „Magyarországi” című lap mai román értekezletét sértő vezércikkéért a magyar utlevélak látványosságát megszünteti.

Nyugtalanság a román-lengyel szövetség miatt

Varsó, október 28. (R. T. I.) Cserin külügyi népbiztos kijelentette, hogy a román-lengyel aliansz nagy nyugtalanságot okoz Moszkvában, mert az aliansznak ellenséges jellege van Szovjetországgal szemben. Az „Isvesztia”, mely a szovjetkormány hivatalos lapja, jelenti, hogy a szovjetkormány Romániának az egyezménykötését javasolta, mely kölcsönösen biztosítja, hogy a két állam nem támadja meg egymást. A román kormány eddig nem felelt erre a javaslatra.

Uj külügyi népbiztos Angorában

Konstantinápoly, október 28. Iamad pasát az angol kormány külügyi népbiztosnak nevezte ki.

Bonar Law nem tudja, hol áll

London, október 28. Bonar Law visszavonulását Londonba. A közönség alig törődött a megérkezésével. Az esti lapok gúnyos hangon kiemelik Bonar Law glasgowi beszédének egyes részeit, amelyekben azt mondja, hogy voltaképpen nem is tudja, hol áll.

Bonar Law a német teherviselésről

Franciaországnak tanulmányoznia kell a német kérdést. Szétmentek a meghívók a keleti konferenciára

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, október 29. Politikai körök véleménye szerint a békétárgyalások hat hétig fognak tartani. A francia delegátusokat még nem neveztek ki. Anglia volt miniszterekkel fogja magát képviseltetni. Lord Curzon, aki a keleti kérdéseket alaposan ismeri, minden valószínűség szerint delegátus lesz.

Biztosra vessük, hogy az angolai küldöttség élén maga Mustafa Kemal fog a konferencián megjelenni. Kivétel részesül a konferencián Zuhdi Bey, aki a konstantinápolyi egyetem tanára és elsőrangú pénzügyi szakember. A konferenciára a meghívókat ma küldötték át. A konferencia Lausanneban lesz november 16-án. Meghívják Romániát, Jugoszláviát, Törökországot és Görögországot. A tengerszorosok ügyét tárgyaló későbbi konferenciára meghívást kap Oroszország és Bulgária. Amerikával közlik, hogy örömmel látják a konferenciát.

Bouillon Franklin közölte Poincaréval, hogy nem vesz részt a lausannei tanácskozásokon, mert az angol sajtó állandóan támadja. Ez pedig lehetetlenné teszi, hogy közvetítő lehessen a keleti konfliktusban.

Konstantinápoly, október 28. Hamis bejelentést a konstantinápolyi török kormányhoz, hogy az angol kormány nem fogja elismerni a szultán kormánya által vállalt fizetési kötelezettségeket. Angorából az a hír érkezett, hogy a kemalista külügyminiszter, Jusuf Kemal beadta lemondását.

Bonar Law a világbéke helyreállításáért

London, okt. 28. Bonar Law, az új angol miniszterelnök első nagyszabású beszédét tegnap tartotta meg Glasgowa egy népgyűlésen. Különösen figyelemreméltó a beszédnek az a része, amely a jóváhagyási problémára vonatkozik.

— Mindenki ismeri — mondotta Bonar Law — a francia sajtó szkeptikus hangját, amely Angliáról ír. Nem hinném, hogy ez a hang jogosult. A jóváhagyási kérdés megoldása nehéz. A magam részéről schizem értettem egyet azokkal a felfogásokkal, hogy a háború terhét Németországra lehet áthárítani.

Ez a felfogás már a versaillesi szerződés megalkotásának pillanatában helytelen volt. Elejétől kezdve tudtam, hogy ilyen összeg megfizetése lehetetlen. De egy látom, hogy Angliában ma tulajdonos egy a lemondásra való hajlandóság. Nagyon könnyűnek gondolják azt, hogy Anglia maga lemondjon egy milliárd fontról. Az igazság, amennyire nem lehetséges teljes kártérítési jogunkról lemondani, annyira nem lehet pillanatban bármint összeg megfizetését kikényszeríteni Németországtól. Németország helyzete végtelenül nehéz. Szükséges, hogy Franciaország velünk együtt az össze megoldás szándékával tanulmányozza a kérdést, különben Németországtól semmit sem lehetne behajtani.

Ezután Bonar Law a külsőben álló angol választásokról beszélt. A kormány közölte a parlament feloszlásáról szóló problémát. Az új választások november 14-15-én lesznek. Az új parlament november 20-án ül össze. Bonar

Law manifesztumot intézett a választókhoz, amelyben a világbéke helyreállításának sürgősségét hangsúlyozta.

Franciaország támadástól tart

Páris, okt. 28. A kamara költségvetési vitája folyamán az előadó hangsúlyozta, hogy Franciaország külföldi és belföldi hitelét nem szabad szerencsétlenül intézkedésekkel eljátszani. Sanki sem tudhatja, hogyan alakul a legközelebbi tíz esztendőre a külpolitika és senki sem mondhatja meg, vajjon Franciaország békevágya ellenére is nem lesz-e kénytelen újabb támadással szembeállítani. Landy volt miniszter a le-

győzött Németország helyesétől beszélt. Rámutatott arra, hogy Németország pénzügyi erőfeszítései majdnem semmivel egyenlők.

Páris, október 28. A jóváhagyási bizottság egyhangúlag hozzájárult Delacroix belga delegátus kompromisszumos javaslatához. A bizottság reméli, hogy a berlini ut a márka javulását fogja eredményezni.

Berlin, október 28. Wirth kancellár és a pártvezérek között lefolyt tárgyalások megegyezésre vezettek. A megegyezés a kormány által követendő gazdasági politikára és a deviza kereskedelmére vonatkozik.

A román kormány demarsa még nem ment el Budapestre

Nyilatkozik a bukaresti magyar követség

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Szilágyi Lajos magyar nemzetgyűlési képviselő talán maga sem gondolta, hogy beszédével egy másik ország egész belpolitikai életét felkavarja. A román parlament rendkívüli ülésének egész második részét és a felelősségi szónoklat foglalta le. Botránnyokat és interpellációkat idézett elő. A vihar még most sem tilt el. Bukaresti jelentés szerint a kormánypart erdélyi tagjai tegnap este értekezletet tartottak, hogy állást foglaljanak a magyar parlamenti események ellen. A megbeszélésen Mosoiu tábornok és Cosma Aurél is jelen volt. Popovici esperas megjegyezte, hogy a magyar irredenták azokra a deklarációkra hivatkoztak, amelyeket a Maniu vezérelte alatt álló nemzeti párt tett.

Cosma közmunkaügyi miniszter is támadta a nemzeti pártot,

amelynek magatartását románellenesnek mondotta. Az értekezlet elhatározta, hogy a parlament manifesztumot fog intézni az országhoz, amelyben tiltakozni fog a magyar országgyűlés románellenes agitációjá ellen.

A parlament záróülésén Duca külügyminiszter bejelentette, hogy haladéktalanul felvilágosítást fog kérni a magyar kormánytól. De, mint az „Indreptarea” tudja,

a román kormány budapesti demarsa a Szilágyi-ügyben még nem történt meg.

A kormány előbb pontos információt akar beszerezni, vajjon a román államot sértő kifejezések valóban elhangzottak-e a magyar parlamentben a kormány asszimiláció mellett. Ha ez tényleg beigazolódik, akkor a román kormány közvetlenül fog Budapesthez fordulni a kisanant többi államnak közvetítése mel-lőzésével.

Természetes, hogy az a vihar erősen foglalkoztatja Románia magyar körét. A budapesti magyar körökben is nagy konsternációt keltett a Szilágyi-affér. A magyar követségek kijelentették, hogy amennyiben sértés történt,

a magyar kormány meg fogja adni a kellő elégtételt

és remélik, hogy az incidensnek nem lesznek következményei. Egyéb-ként részletes információt kértek Budapestről.

A parlament berskesztésével az ellenségek újabb lendülettel fogott a kormány elleni akcióhoz, mert sok fontos kérdést még a rendes ülés-szak megnyitása előtt akarnak dönteni. A román külügyminiszter, Cosma Aurél, aki a román parlament ügyét Avarescu tábornok nem fog részt venni a parlament munkájában, sőt kijelentette, hogy mandátumáról is lemond. Ebből a nyilatkozatból az „Adeverul” azt következteti, hogy

a néppárt és a kormány tárgyalásai nem vezettek eredményre.

Mindamellett úgy hírlik, hogy a néppárt egy része megjelenik a parlament ülésén és valószínű, hogy a Marghiloman pártiak is, amint Marghiloman abból a nyilatkozatból is kitűnik, hogy részt fog venni a volt pénzügyminiszterek november második konferenciáján.

Az így megerősödött kormány ismételtén cáfolja Bratianu miniszterelnök külföldi utazását. A miniszterelnök a jövő héten hosszakend az alkotmányreform előkészítéséhez. Nincs kizárva, hogy Duca külügyminiszter rövidesen Lausanneba utazik az egész külügyi bizottsággal, amelyet a miniszterelnök fog vezetni. Ami pedig a kormány átalakítását illeti, az „Adeverul” azt írja, hogy

Vaitoiann tábornok belügyminiszter, aki szabadságra ment, nem tér vissza a belügyminiszteri székbe,

hanem a kamara elnökvé fogják megválasztani. Utódja jelenlegi helyettese, Constantinescu földművelésügyi miniszter lesz, aki vezetői fogja a közigazgatási és választói reform munkálatait. Ez a változás jelentősen kezdetét a liberális kormány átalakításának, amely hírszerint áprilisban válik teljessé. Ekkor ugyanis életbe lép az új budget, amely a miniszteriumok számát lényegesen csökkenteni fogja.

— Lemond a Pasics-kormány. Zág-rábból jelentik: Pasics jugoszláv miniszterelnök a legközelebbi napokban beadja a királynak a kabinet lemondását. Egyelőre bécsi diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a jugoszláv kormányválság a mostani koalíciós kabinet rekonstrukciójával fog megoldani.

Újra szitják a zsidógyűlöletet a német hackenkreuzisták

As Uj Kelet tudósítójától

Berlinből jelentik: A hackenkreuzisták, Németország antiszemita zászlóprovokátorjai ismét hallatnak magukról. A müncheni németi szociálisták klubhelyisége előtt nemrég a következő plakát jelent meg:

„Rathsnau, birodalmi miniszter (most, sajnos, az volt), harmincegy év iparvállalat részvényese, halott. De Ebert és Scheidemann még élnek. A zsidókormányzat még ott ül a nyakunkon!”

A müncheni szociáldemokraták ezért a plakátot feljelentést tettek az ügyészségen. Az eljárás megindult, de nem sokára megszüntették az eljárást az indoklással, hogy a tevényt nem találják. Természetesen az ügyészség nem jutott eszébe, hogy a klubhelyiség gazdáját felelősségre vonja.

De nemcsak Münchenben, Németország más városaiban is körözésekben is folyik az antiszemita agitáció. Albeckban az ottani népközségi szűréses fevőnként a lakosság ünnepi felvonulást rendezett. Amikor az iskolagyerekek körzárásai lobogóval végigmeneteltek az utcákon, az egyik ur, aki arra sétált, nekik roantott és ez kiabálta: „Ez a zászló nem a mi zászló, ez zsidó zászló, pfuj!” És kiköpött. Amikor a rendezésért felelősökön vonta, kijelentette, hogy ő a berlini birodalmi egyetemesi hivatalnak a referense és ő nem lehet felelőségre vonni.

Egy másik egyesület, amely a „Kaiserpács“ nevét viseli, a következőkre hívja fel a német lakosságot: „A Commando“ cigaretta védjegye kampós kereszttel és fekete, fehér, vörös színű van díszítve. Vegyék tudomásul, hogy ez csalás. A gyáros, aki ezzel a jelvényt a nagy német tömegeket szereti meggyezni vevőinek, zsidó, ne vásároljunk tőle.”

Ebben az antiszemita orgiában a hivatalos egyházi emberek is részt vesznek. Így például Faulhaber müncheni püspök legutóbb egy ünnepi összejövetelen hosszú filippikában rohant ki a zsidók ellen. A püspök példáját több követek, így Ludendorff tábornok ősbajor bámulói, akik a müncheni csata hatszázadik évfordulójának napján nagy tüntetést rendeztek, amelyen azt hangoztatták: „Ideje, hogy a bajor és osztrák nemzet reakciók újból egyesüljenek.” Az évfordulóra meghívták Ludendorff tábornokot is, akinek a tiszteletére Kazimir páter a következő időszerű beszédet tartotta: „Miként Ludwig bajor király az amigéri csata után a zsidókra külön adót vetett ki, mi is követeljük, hogy a zsidókra most szintén vessenek ki külön adót, mert ők a háború alatt a mi vérünkkel és izzadságunkból szerették a vagyonukat!” Kazimir páter beszédét nagy tetszéssel fogadták.

Németországban így igyekeznek az antiszemita propagandisták a fiatal köztársaság belső békéjét megbontani. Nagyon szomorú dolog, hogy Németországban, a józan gondolkodás és becsületes munka hazájában akadnak emberek, akik ezeknek a lekiismeretlen agitátoroknak felülnek.

Javul és stabilizálódik a lei

A cseh korona és a lira lemorzsolódása. Heti devizajelentés

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Románia kereskedelmi mérlegének pozitív sága, az államháztartás egyensúlyának részleges helyreállítása és az Osztrák Magyar Bank értékesítéséből Romániába szállított újabb aranyfedezet a külföldi tőzsdéken is éreztette hatását és „újlag meggyőzte a bizalmat a román valuta iránt. A lei kursuszának feljavulása és stabilizálódása leginkább Párisban nyilvánult meg, amit a következő grafikon illusztrál:

A lei kursusa Párisban

	nyitás	zárlat
október 23-án	8 87	8 90
„ 24-án	9 25	9 15
„ 25-én	9 20	—
„ 26-án	—	9 15
„ 27-én	—	9 20

Zürichben is kedvesen itélték meg a héten a lei további sorsát, amit az alábbi emelkedő tendenciájú jegyzés igazol:

Zürichi tőzsde

	zárlat	utóférsde
október 23-án	3 42	3 42
„ 24-én	3 40	3 40
„ 25-én	3 60	3 60
„ 26-án	—	3 70
„ 27-én	—	3 750

A cseh korona

A rohamos mértékű emelkedés után lassan lemorzsolódott. Az erdélyi és bánáti piacokon ezen a héten teljes stagnálást mutatott a szokol. Ugy a kereslet, mint a kínálat a legminimálisabb. A bírság hatása alatt a vevők további árfolyamzárásra számítanak, viszont az eladók annyira hozzászoktak az 560-580-as kurszokhoz, hogy haussza reményében tartózkodnak a kínálatól. A cseh korona értékesítését a svájci frank alábbi jegyzése mutatja:

A svájci frank Prágában

október 23-án	5 60
„ 24-én	5 66
„ 25-én	5 66
„ 26-án	5 7250
„ 27-én	5 74

A márka,

a hatalmas német birodalom fizetőeszköze még mindig a mult heti katasztrófális beáása hatása alatt áll. Az a tény, hogy a németek bár csak formailag eleget tettek fizetési kötelezettségüknek, azt a feltételezt látszik igazolni, hogy a márka belső értéke már illuzórius. A német nagyipar termelőképesége — bár nagy gazdasági jelentőséggel bír — nem eléggé reális fedezet, midőn a jövőtél óriási terheket sújja és beáató korlátozásokat kell elszenvednie. A márka lemorzsolódása másik tényezője Németország politikai helyzete, amelynek következményeként a német vagyon ma már nem egyéb, mint az óriási összegű tartozások záloga az az a lepadó tőke, amely a német termelést még tapálja, sőtét jövőt jósol a márka világgpiaci sorsának.

Berlinben ezen a héten is hatalmas hausse uralkodott a külföldi valutákban. A zárlat és az utóférsde dollárjegyzéssel különösen nagyarányú kilengéseket mutatnak:

Dollárkursus Berlinben

	zárlat	utóférsde
október 23-án	4085	4100
„ 24-én	4430	4437 50
„ 25-én	4475	4525

Október 26-án a berlini piac megnyugodott és a dollár kursusa hanyatlott:

október 26-án	4460	4470
„ 27-én	4150	4100

A romániai piac ennek dacára bizalmatlan a márka iránt és kursuszának javulását nem itélik írtósnak. Az erdélyi és bánáti piacokon nagy márkékeszleteket kínáltak ezen a héten is eladásra, vevő arányuk ritkán akadt.

A lira

— amelynek kursusa a külföldi tőzsdéken következtében igen közelről érdekl az erdélyi és bánáti kereskedők, — a tartós és állandó árfolyam után a helypolitikai viszonyok hatása alatt megmozgott. Midőn a fasciák demonstrációja és a Facta-kormány lemondása Zürichben ismertessé vált, a lira kursusa hirtelen lemorzsolódott:

A lira árfolyama Zürichben:

október 23-án	22 75
„ 24-án	22 35
„ 25-án	22 17
„ 26-án	21 70
„ 27-én	21 15

ami 6 68, 6 71, 6 50 az lei paritásnak felelt meg, Temesvár azonban 6 30-as kursussal kínált lírát eladásra. Nagyváradon lírában és székelyben nyugati valutákban lauha volt a hét forgalma.

A magyar koronát

a budapesti Davisaközpont a lejfel szemben állandóan 14 75 ó kursussal jegyzte áruban. A lei október 23-án párisi emelkedésére nem reagált a magyar Davisaközpont. Ennek következtében a romániai diszponens lei helyett nyugati valutákat dobáltak piacra, mert jobb példát érezték el, mint a lejfel. A Davisaközpont ennek hatása alatt a hét végén már 16-os kursussal jegyezte a lei, de ártóiraga után bármely külföldi tőzsdén olcsóbban lehet magyar koronát beszerezni.

Bartók Béla Kolozsváron

Kolozsvár zenetársadalmának ünnepi eseménye lesz. Bartók Béla, a modern zenei impresszionizmus leghatalmasabb uttörője tartja meg hangversenyét kedden este a Magyar Színházban.

Ismeretesek azok a hurok, amelyek az utóbbi évtizedekben a zenei fejlődés irányát megindultak és változatosan erővel folynak ma is. Az irodalmi és szociális problémák kifejeződése a zene számára is meghozták a forradalmakat. A zenei instrumentáció, melynek fejlődési útját Wagner zsenije hosszú időre kijelölte, szakt a zenei harmonia örökérvényűnek hitt törvényeivel, rela ivvá téve a konzonancia pszichológiájának is szentimentis dogmáit. Szakt a klasszikusok és olasz iskola által hirdetett abszolút melódia fogalmai is, amely eddig a zenei „ezsmei“ tartalmának egyedüli kidomborítója volt.

A „programens“ dírdalmas kövőinek gyertyára új harcokba kezdtek be — az eszmei tartalom hangzoreléi hatásokkal, az impresszionizmus nyugati „technikailag“ való ábrázolásával — tekintet nélkül a már említett meghódítóképre. Hogy csak egy példát említsünk: az ugynevezett „hítt menetek“ (prim, kvint stb.), mely összhangzattani költőiségek előtt a klasszikusok nyugtalan szelleme is meghódított, ma a zenei kolorisálásnak, az effektusok hangszinkekkel való bővítésének leghatásosabb fogverei. Természetes azonban, hogy a zenei kincs felszín beomlásával, egy új fejlődésnek korlátlan lehetőségei nyitottak meg, ugyisintén természetes, hogy a zenei fejlődés új napja, mely egyszerre sugárzósnél világította be a zenei felzárkózást és jól körülhatárolt berkeket nemcsak világítólag, de vakítólag is hatolt annak leáára. E-tetefül és időnkedve sűtk le szemeiket előtte, de lassan lassan mind többen és többen fordítják arcukat az új nap felé és fűrdők meg gyönyörűséggel az új fényben.

A modern uttörők többféle iránylati mellett (Debussy, Strauss Richard, az oroszok stb., amelyek egymasközött is harcban állnak) exluzív jelenség Bartók. Oszér, amely függetlenül tudta magát mindentől és nem saame semlyen láncok. Kiindult magából, a legprimitívbb emberi hangból, a népdalból, kereste és megtalálta az igazi, kulturátóit nem fertőzött dall és visszavált azokat olyan végtelen egyszerűségükben, amilyenre csak költő képes és a legpársabb hőszéggel osztja magától a leggyönyörűbb új-zsere hángszíneit. Jellemző akkordja például az u. n. asepthangnak a septimával való egyreálése. Mossikája körül valóságos irodalmi harc indult meg. Vádolták egyszerűségét keresetlenséggel, senekari műveit a Stranas-Korogóid irányzat hívei az ugynevezett kontrapontos feldolgozás, elhanyagolással támadták. Operát „Fából faragott királyfi“, „Kékesakálla herceg vasa“. hidegen fogadták Budapestn.

DR. GÁL LAJOS
szatmári ügyvéd
irodáját

Bucurestibe
str. Ilfov 4. sz.
alá helyezte át.

Rókat, szörmét
valamint bármilyen szövet és selyem ruhane-műt olcsón vállal és a legmondosabbn

fest és tisztít

„a „Kristály“ gőzmosógár
Cluj. Telefon 500

Mankovits F. ékszerész,
Cluj. Wesselényi-utca 20. sz.

Arany- ezüst ékszerék, kinczést és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás, Tört aranyt, ezüstöt, brillant legmagasabb napi áron veszek. 1928

Butorkereskedők és butorvásárlók figyelmébe!

Mielőtt szükségletüket beszereznék, tekintsek meg raktárunkat, ahol nagy választékban különösen hálóbédő és uriszobák kaphatók. Kedvező fizetési feltételek mellett is. Elvállalunk; szállodák, éttermek, kávéházak, üzletek és bankok stb. berendezését.

Victoria Faipari és Mübutorgyár Részv.-Társ.
Tárgu-Mureş — Marosvásárhely

Gyártelep: Str. Bererie (Sórház-utca) 17.
Üzlethelyiség: St. Georg (Szentgyörgy-u) 5.

Eredeti gyári árban
kőfűt kabatok, swetterek, harisnya és keztyű

Blatt
kőfűt-szővött ártók
Cluj, Főter 13.

Gyógyszerűvegek
napi áron alul kaphatók

FISCHER
Cluj, Piafa Unirii 13

Tűzifa házhoz szállítva: 4 méter vegyes 500 lei, 4 méter hasábos bükk vagy tölgy 650 lei, 100 kg. hasábos bükk vagy tölgy aprítva 40 lei, 100 kg. vegyes 34 lei.

Frenkel Mór fatelepe
Telefonszámok 401-290

Vasár
mégis eg
nőben a
országba
geket hód
idén lefel
lehen örök
kamaras
Bartók
lentőségű
zeneakadé
iskola) ta
műveinek
szertelt r
Küön
mint elca
Isr
A buk
fogalkozna
A hídón a
a forgalmat
összetételek
nyolctani, n
a vasuti híd
mondony s
gedése iam
Mondann
largai hid
vonalsavero
országos üg
colódónak
állatánosabb
erről van s
nagy késsé
a valea larg
szoknak az o
nem tudnak
Nagy mű
a hídát rand
a vidéken] é
nére a dol
és mederben
sz/yban foro
by (avasakor
fárván van, h
eset jön köb
domunk a híd
szagos katasz
jon a Rajna l
jára is gondó
sek idején?
mert a hídak
jó tervek, nyu
anyag járult
jdlérekre, fe
át a vorat. E
meg vannak
orpoiójának is
hált architektu
nál alkalmas
meghossa a
éretlődó eredm
zedekre, sőt e
van viharok,
ellen. De kérd
vajjon nyugod
hajunk, hogy r
körül meg van
nyugodtán foly
biható-e az a
és közgazdas
szűlnie kell il
léknek. A sz
tudja felad tá
van e feladatho
Képtelen akkor
zak'atottságuk
gyanúsítgátja,
ha máról-holna
szűből, ahová
alaposni egész
sum koll, hogy
érdeke, hanem
hogy itt biaton
dolgohasának
gozni akarnak,
dolgozni, hogy
termelhessék.
A valea-l.r.
meatója merad
tapasztalt vissz
nak, rendszerle
sármazható bi
fáknak, amíg a
abban a biaton
bar, ami mind

FAVORI

almának ünnepe Béla, a modern leghatalmasabb versenyt kedvelő...

arok, amelyek a nemi fejlődés és változásainak az irodalmi és az ösztönös fejlődése a zenei forradalmakat, amelyek fejlődése hosszú időre a harmonikus örökösökkel, melyek a hivatásos művészeket is megfoglalkoztatják...

időnközben a hangszereknél a gyerekek nagyobb érdeklődést mutatnak a zene iránt, mint az idősebbek. Ez a jelenség a zenei nevelés terén a legfontosabb tényező...

Richard, az egymasközt elzárva, a kettős vágányok közötti távolság, amely a kettős vágányok közötti távolság, amely a kettős vágányok közötti távolság...

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

1423

mégis egyre nőtt hivatásuk száma, különösen a nagy zenekultúránál Németországban. Művei mind szélesebb réteget érdekelnek meg számára és az idén lefolyt szászburgi Mozart Fesztiválon óriási sikerrel adták elő Bartók kamaraszimfóniáit.

Bartók mint pedagógus is nagy jelentőségű. Mint a budapesti országos zeneakadémia (most Zene-művészeti Főiskola) tanára, a régi nagy mesterek műveinek módszeres átfordításával szerzett nagy érdemeket.

Külön tanulmányt igényelne Bartók, mint előadó művész. Bartók egyike a

jelenkor legnagyobb zongoristáinak. Tónusa talán nem olyan meleg, mint más mestereké (D'Albert, Dohnányi), de lenyűgöző erővel hat káprázatos — Lheviner emlékeztető dinamikája. Kristályosan gyönyörű fatamaj, hajszál-finomságu ritmikája — elragadó. Tavaszi hangversenyén hálás, nagy közönség ünceltette a mestert, aki kedden este a Magyar Stáhlban saját szerzeményein kívül, Bach, Beethoven, Brahms, Chopin és Debussy örökös műveit is interpretálni fogja.

F. A.

Ismét veszedelemben a vales-largai vasúti hid

Az esőzések meglazították a hid cölöpjeit Novemberben új menetrend lesz

— Az Uj Kelet tudósítójától —

A bukaresti lapok ismét bőven foglalkoznak a vales-largai hid esetével. A hidon az átkelés megakad, a forgalmat egyik parttól a másikra összekötő gyaloghídok lehet lebonyolítani, mert az érvényesítésében a vasúti hid cölöpjei meglazultak és mezdony a hosszokatól kicsik átengedése ismét katasztrófát jelentene.

Mondanunk sem kell, hogy a vales-largai hid ügye túlnőtt az egyszerű vasútvonalon, és a hid most már országos ügy lett, amelybe belekapcsolódnak a közlekedés és forgalom általánosabb ügyei. Ma már nemcsak a vales-largai hid, hanem a fővárosba; a vales-largai hid kirívó jelensége soknak az országos bajoknak, amelyek nem tudnak rendeződni.

Nagy műszaki alakulatok dolgoznak a hidat rendezésén, különösen a vonalvidéken és mégis, a sok kár ellenére a dolgok nem fejlődnek a rendezés mederben, a hidak állandóan vesztélyben forognak, ha nagy esőszak jön, azonnal a hó olvad, ha télen hófúvás van, ha bármily szokatlan elemi eset jön közebe, a katasztrófák kell gondolnunk a hidakra, amelyek miatt országos katasztrófáktól kell tartani. Vajjon a Rajna hidjaira is, a Themse hidjaira is gondolnak az emberek esőzések idején? Nem kell gondolniuk, mert a hidak alapszállással készültek, jó tervek, nyugodt munka, megbízható anyag járultak hozzá, hogy biztos állásra, fektetett hidtesten haladjon az a vonat. Ha ezek az előfeltételek meg vannak, akkor az építések koncepciójának is sikerülnie kell: a komplikált architektúráknak, amelyeket a hidaknál alkalmaznak. Székelykötő munkája meghozza a természetes és magától értetődő eredményt, hogy a hid évtizedekre, sőt évszázadokra is biztosítva van viharok, hófúvások és áradatok ellen. De kérdésük meg nyugodt, vajjon nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy nálunk a hidak készítése körül meg van a megkívánt alapszállás, nyugodtan folytatható a munka, megbízható az anyag, amiből a forgalom és közgazdaság szempontjából elkészítésre kell ilyen fontos forgalmi közeledek. A szakmunkások csak akkor tudják feladatát teljesíteni, ha biztosítva van a feladathoz szükséges nyugalma. Képtelen akkor dolgozni, ha állandó zaklatottságnak van kitéve, ha folyton gyanságtalját, ha ittélte bizonytalanságot, ha mártól-holnap a katasztrófák az országban, ahová dolgozni jött és meg alapozni egész életét. Mondanunk sem kell, hogy nem a szakemberek érdeke, hanem inkább az országé, hogy itt biztonságban és nyugalomban dolgozhassanak mindazok, akik dolgozni akarnak, nyugalomban akarnak dolgozni, hogy a fejlődés új eszméit termelhesse.

A vales-largai hid mindaddig megmentője marad a közlekedés körül tapasztalt veszélyeknek, kapkodásoknak, rendszertelenségnek és az ebből származható bajoknak, sőt katasztrófáknak, amíg a munka nem részben abban a biztonságban és nyugalomban, ami minden termelésnek első

és legfontosabb feltétele. A vales-largai hid meglazult cölöpjei rémes intőjelek, mutatják a közlekedés állapotát, amelyek így semmiképpen sem maradhatnak ha közlekedésügyünk, az ország forgalmát európai vonatkozásokba skarjuk bekapcsolni és nem akarnak lesúlyodni az alábbi szilvára.

Súlyos zavarok egy másik vonalon

Ujabb jelentések megerősítik nemcsak a vales-largai hid fanyeges veszedelmét, hanem hírt adnak arról, hogy más vonalokon is érvényes miatt nagy zavarok álltak be a forgalomban. A Comanie-Posada vonalon a forgalmat csak a szállással tudják lebonyolítani és a CFR vezérigazgatósága elrendelte két vonatot, a 130. és 170. számúnak ideiglenes beállítását. Hat másik vonatot ezután, amíg a hidat rendezésig, a Piatra Otna fognak közlekedni.

A CFR vezérigazgatósága a katasztrófa után az azal menetrendet, hogy a katasztrófát nem vasúti rendelkezések okozták, hanem a vonatvezetés hibájából. Ez a nyilatkozat rendkívül felhívóztatja a vasúti személyzetet és a CFR mozdonyvezetői nyilatkozatát adták ki, amelyben többek között ezeket mondják:

A vasúti szerezési tevékenységnek nem a mozdonyvezetők az okai. Más okokból származnak ezek a bajok, melyeket a vasúti vezet-

igazgatóság nem tanulmányozott eléggé és a nagyközönség pedig nem ismer. Hogy a vezérigazgatóság arról igazán meggyőződjen és hasonló körrendeleteket többé közzé ne tegyen, jól tenné, ha gyakrabban kiszárlana a személyzet körébe, hogy jobban megismerje és megértse.

A mozdonyvezetők nyilatkozata azt sejteti, hogy a vasúti bajok nemcsak emberekben, hanem az intézményben is rejtenek. Jó lenne, ha nem vádaskodásokkal, hanem a baj gyökeres rendezésével vetnének ennek végét.

Vátozások a menetrendben

November elsején különben az ország vasúti menetrendje megváltozik. A menetrendváltás következtében az erdélyi és bányai menetrendekben kisebb-nagyobb eltérések lesznek, a forgalmat töhermentesítés érdekében több új vonalpárt állítanak fel. A menetrendben beálló változások a következők:

A 129. sz. személyvonat Kolozvárról indul 3 óra 40 perckor, Nagyváradra érkezik 8 óra 45 perckor. Ellenonvona, a 130. sz. személyvonat Nagyváradról indul este 8 óra 45 perckor, Kolozsvárra érkezik éjjel 2 óra 45 perckor, indul 3 óra 14 perckor. A mostani menetrendnek megfelelően érkezik Szegesvárra, ahonnan délelőtt 11 óra 32 perckor indul, Brassóba érkezik délután 3 óra 25 perckor, Pradeálba pedig 5 óra 7 perckor. A 766. sz. vegyesvonat Aranygyéresről indul délután 3 óra 40 perckor, Tóvára érkezik 6 óra 12 perckor, vissza a 765. sz. vegyesvonat éjjel 2 óra 10 perckor indul a régi menetrend szerint.

Kolozsvárról a 767. sz. vegyesvonat indul délután 4 óra 1 perckor, Nagyváradra érkezik reggel 7 óra 5 perckor. A 768. számú vegyesvonat vissza Nagyváradról indul délután 3 óra 26 perckor. Csontosára érkezik este 7 óra 50 perckor a inna a régi menetrend szerint közlekedik Kolozsvárig.

A Galac-Kolozsvár közötti közvetlen vonat Székelykoosárdról indul este 9 óra 12 perckor, Aranygyéresre 9 óra 42 perckor, Virágosgyéresre 23 óra 30 perckor érkezik. Ellenonvona Kolozsvártól Galacig a régi menetrend szerint közlekedik, reggel 6 óra 50 perckor indulással.

A fővonal vonalain kívül kisebb-

nagyobb eltérések a marosvári és a tordai szárnyvonalak vonatainál is lesznek.

A CFR vezérigazgatósága a menetrendváltással kapcsolatosan még négy új személyvonalpárt állít be a következő vonalokon:

A székelykoosárd-Tóvári vonalon a 259-260. számú személyvonatokat. A 259. számú személyvonat Tóvárról indul d. u. 7 óra 58 perckor, Székelykoosárdra érkezik 8 óra 50 perckor. Közvetlen csatlakozás van Tóváron Marosvásárhely felé. Vissza Székelykoosárdról a 260. sz. személyvonat indul este 10 órakor, Tóvára érkezik 11 óra 15 perckor. Közvetlen csatlakozása van Arad felé.

Székelykoosárdról a 258. sz. személyvonat indul reggel 5 óra 45 perckor a csatlakozást természetesen Kolozsvár felől a 130. számú személyvonattal érkező utasoknak, 9 óra 45 perckor érkezik Szászrégenbe. Szászrégenből a 257. sz. személyvonattal indul reggel 4 óra 40 perckor. Székelykoosárdra érkezik 8 óra 16 perckor, ahol a 9 es gyors és a 177 es személyvonathoz van csatlakozás Kolozsvár felé.

Marosvásárhely és Gyergyószentmiklós, továbbá Marosvásárhely-Székelykoosárd között egy-egy új vonalpárt helyeznek forgalomba. Marosvásárhelyről a 718. sz. személyvonat indul délután 5 óra 51 perckor. Gyergyószentmiklósra érkezik este 10 óra 51 perckor. Vissza a 717. sz. személyvonattal indul éjjel 11 óra 10 perckor a Marosvásárhelyre érkezik 8 óra 47 perckor. Marosvásárhelyről Székelykoosárdra a 727. sz. személyvonat délután 3 óra 50 perckor indul, érkezik 5 óra 55 perckor. Vissza Székelykoosárdról a 728. számú személyvonat indul délután 2 óra 5 perckor a Marosvásárhelyre érkezik 4 óra 16 perckor. Közvetlen csatlakozás van a fővonal mindkét irányból közlekedő személy- és gyorsvonataihoz.

Ezeket kivül, mint már megírtuk, egy új gyorsvonat- és egy személyvonalpárt helyeztek forgalomba a bukarest-nagyvárad-i fővonalon.

Felszedték egy kettős vágányú vonal sinpárját

Arad és Soborsin között még a magyar impérium idejében kettős vágányokat fektettek le. Az egyik vágányra azonban a háboru alatt az elromlott vasúti kocsikat tolatták, amelyek az utóbbi napokig ott veszteltek. A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy a kocsikat javítóparkokba viteti, ellenben a kettős vágányt nem építeti tovább, hanem a meglévő egyik sinpárt felszedeti.

A kormány a jasi antiszemita zavargások ellen. Megírtuk, hogy a koronázási ünnepekkel kapcsolatban Jasiiban antiszemita agitáció ütötte fel fejét. Jasi az egyetlen regétteli város, ahol nagyobb tömegben népi élelmelek a zsidók. A háboru előtt ezek a tömegek jogfosztottak lévén, nemcsak hogy bizonyos foglalkozásokat nem űzhattak, hanem idegeneknek tekintették őket, akik közül néhány évtizeddel ezelőtt az országból sokat ki is utasítottak. A háboru után az egyenjogúsítás lehetővé tette számukra a különböző pályákon való boldogulást. Az antiszemitizmus most már más formában jelentkezik: a diákság reakciós része és az antiszemita eszöselék régi szellemében, de új jelzések alatt új zsidóellenes propagandáját. Ez a propaganda az ország egy közigazgatási népsége alkalmával kibombant és Jasi utcáin hangosan tüntettek a zsidók ellen. A városban élő tekintélyesebb zsidóság, a Banca Moldova igazgatója, néhány ügyvéd és orvos haladéktalanul közbejárt a kormánynál, amely — mint azt Bukarestből nekünk jelentik — szigorú rendeletet küldött a jasi hatóságok fejeitnek újabb zavargások megelőzése céljából. A gyantu ugyanis az volt, hogy a zavargásokat a hatóságok lanyha magatartása is elősegítette. Ezzel a kormány a hatóságok intézést személyükben teszi felelőssé arra az esetre, ha újra zavargások történnek ki.

Zsák HAYAS DEZSO Timisoara Zsineg PONYVA 1874

TUNGSRAM A LEGJOBB EGO

Ládagyár Telefon 81. Mindenemü ládákat és fadóbozokat összeszegezett és szétszedett részben megrendelésre azonnal készíti és szállítja a legolcsóbban napi áron Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár Strada Cernauti (Kajántól-u.) 1. szám.

Még sehol és soha nem voltak kaphatók készen olyan kitünő öltöngök, felöltők, fluruhák, mint most 1433 KATZ és MENDEL cégnél Cluj, Főter 10 sz. Üzvetek nagy választékban

Rókat és más fest az Unio gőzműgyár Kolozsvár

SCHÖNBERGER, SPITZ & Co kötött, szövött, rövid és norinbergi árak nagykereskedése Oradea-Mare-Nagyvárad, Nagypiac-tér

Dávidovics Mór női divatterme Cluj, P. M. Viteazul (Széchenyi-tér) 34. Legújabb divat szerint készíti kiegészítőket, kabátokat, Olcsó árak, pontos kiszolgálás. 4181

FAVORIT csokoládé gyártmányai minden háztartásban nélkülözhetetlen! Cluj, Calea Victoriei 99. szám. Telefon 2-71. 1871

HIREK

A kolozsvári villamosművek ügye. Mint ismeretes, Kolozsvár városi tanácsa nemrégiben pályázatot írt ki a villamosművek átvételére. De épen az idő rövidsége miatt hárommal több vállalkozó, akik régebben is beadták pályázatukat, nem igen vehetőek majd figyelembe. A tanács legutóbbi ülésén egy régebbi javaslatot fogadott el, amelynek egyik feltétele, hogy tízéven belül sem eszékenteni, sem fokosni a mai árat nem lehet. Ez az új fordulat sem alkalmas újabb pályázók folyamodására. Azt hiszik különben, hogy az Elektra fogja elnyerni a kolozsvári villamos műveket.

Mához egy hétre tartják meg a kolozsvári zsidó nők a Newyork összes termeiben nagy estélyüket, amelyen a kolozsvári művészek és írók legjobbjai fognak résztvenni. A vidám, mulatságos és magasnívójú estély iránt óriási az érdeklődés. Mindenki ott lesz: az egész város, mert a gazdag műsor mellett reggelig tánc és zene fogja szórakoztatni a közönséget. A műsört a rendezőség egyelőre nem árulja el, mert annak összehallgatása az estély külön szenzációja. Az estélyrendezés holnap délután három órakor a Park-kávéházban külön teremben összejövetelt tart, melyre érdeklődőket szívesen lát.

A kormány nem engedélyezte a Magyar Szövetség működését. Emlékeztetés, hogy a Magyar Szövetség alapszabályainak jóváhagyása végett a belügyminisztériumban komplikációk állottak be. A minisztérium formai és tartalmi okok miatt nem akarta megadni a szövetség alapszabályaihoz való kormányhatósági jóváhagyást. Az ügy máig hurdított, amikor ugyanis a prefekturára a következő szövegű miniszteri végzés érkezett: „Kérem a Magyar Szövetség alapszabályainak benyújtóit értesíteni, hogy az alapszabályoktól a fogalmazási formák és a benne lefektetett irányelvek miatt megtagadom a kormányhatósági jóváhagyást. Vaitoianu belügyminiszter.

Még egy Rathenau-per. Berlinből jelentik: Rathenau meggyilkolásával összefüggésben tegnap egy újabb pert tárgyaltak az itteni bírói udvari bíróságon. Esztal egy fiatal fiú, Rudolf Fiecke gazdasági akadémiai hallgató állott a bírák előtt, akik azzal vádolják, hogy a Rathenau meggyilkolását bejelentő egyik hírlapi plakátot, Söhönanában lezárkította és helyette a következő gúnyverset ragasztotta ki: „Meggyilkolták Rathenaut, Ési az átkosait zsidót. Most Wirth fejére egy nyagot! Hadd legyen ő is halott!”.

Fiecke vádlott azzal védekezett, hogy amikor est írta, be volt rugva, egyébként is, mint mondja, teljesen tájékozatlan politikailag. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembe vételével nyolc hónapi fogságra ítélte.

Sztrájkra készülnek az Osztrák-Magyar Bank tisztviselői. Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar Bank alkalmazottjai a mai nap folyamán 24 óras ultimátumot intéztek a bank kormányzóságához, amelyben anyagi helyzetük javítását kérik. Ha a bankkormányzó nem akceptálja az alkalmazottak, illetve a munkásság és tisztviselők kérését, úgy a banknyomda, valamint a devizaközpont a mai napon megszünteti működését.

Törvényjavaslat a boszniai zsidókról. Belgrádból jelentik: A vallásügyi minisztériumban kidolgozták a boszniai és hercegovinai spanyol zsidó hitközségek szervezésére vonatkozó törvényjavaslatot. A tervezet előírja, hogy a boszniai zsidók papjai csak jugoszláv alattvalók lehetnek. Az egyház élén a főrabbi fog állni. Az államnak nincs joga az egyház belső ügyeibe avatkozni.

Ostromállapot Olaszországban

Torentót, Pizzát és Cremonát eloglalták a faszisták. Giolitti kormányt alakít a faszistákkal

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Páris, október 28. Rómából jelenti a Havas-ügynökség: Egész Olaszországban kibírdotték az ostromállapotot. A „Times” jelentést kapott arról, hogy a faszisták pénteken különböző városokban együttes katonai akciót indítottak s a nagyobb vidéki városok közül Torentót, Pizzát, Cremonát hatalmukba kerítették. Az ország északi, déli és középső része között az összeköttetés megszűnt. Az elfoglalt városokban a faszisták átvették az uralmat. Összeütközés nem volt sehol, kivéve Cremonát, ahol hat faszistát megsebesítettek. Milánóban nyugalom van.

Róma, okt. 28. A nacionalisták elhatározták, hogy hivatkozni fogják a faszisták Piza és környékére rendeztek el részleges mozgósítást. A faszisták állítólag Róma ellen készülnek, ahol hat faszistát megsebesítettek.

A hitközségek fenntartására egyházi adó fejében az állami közvetlen adó husz százaléka szedhető, amit az állami hatóságok közigazgatási uton kötelesek behajtani.

Csehszlovák táboraokok tömeges nyugdíjaztatása. Prágai tudósítónk jelenti: Ez év decemberével mindazon tényleges állományú katonatiszteket, akik november hó végével elérik az 55 éves kort, vagy negyven beszámítható szolgálati évük van, szolgálaton kívüli viszonyba helyezik. A harmadik osztályú táboraokok, akik november végén a hatvanéves kort elérik, nem hagyhatják tovább szolgálatban; ugyanígy elbánás alá esnek a negyedik osztályú 60 éves, az ötödik osztályú 59 éves, a hatodik osztályú 57 éves táboraokok és hetedik osztályú vezérkari tiszték, akik az ötvenöt éves életkort elérték.

Stinnes Budapestre utazik. A „Wiener Berichterstatler” hítelese értesül, hogy Stinnes német ipar vezér, aki újabbán a magyar ipar iránt mutat nagy érdeklődést, Magyarország gazdasági viszonyainak tanulmányozására a legközelebbi napokban Budapestre utazik.

Kügrött egy repülőgépből — és szörnnyehalt. Kopenhágából jelentik: Newell angol tanár Erosköbng mellett ejtőernyővel leugrott egy re-

ahol a közbiztonság fenntartását katonai hatóságokra bízta. A városban a géppuskás csapatokat állították fel.

Róma, okt. 28. Hivatalosan jelenti, hogy a kormány a politikai helyzet megvitatása után csak ma délután határozta el visszalépését. Minden más jelentés korai volt. Facla miniszterelnök Orlandót kérte föl arra, hogy lépjen összeköttetésbe a faszista vezetőkkel. Orlandó helyett Giolitti vállalkozott a kormányalakításra és megállapodott Mussolinival, hogy a faszisták részt vesznek a kormányban. Giolitti miniszterelnök és belügyminiszter lesz, Orlandó külügyminiszter. A faszisták két tizedét kapnak. Giolitti kijelentette, hogy Olaszország legégetőbb kérdése a gazdasági helyzet szanálása. Az évi deficit hétévmilliárd lira.

pülőgépről, az ernyő azonban beleakadt a repülőgépbé. Newell kísérletet tett élete megmentésére azzal, hogy igyekezett a vízbe ugrani, ez azonban nem sikerült és Newell szörnnyehalt.

Az idegen állampolgárok tartózkodási engedélye. A kolozsvári városi sziguranca tudomására hozza az idegen állampolgároknak, hogy amennyiben itt akarnak maradni Romániában, ezt a sziguranca utján kell kérvényezniük. Minden külföldi csak a lakóhelyén levő állambiztonsági hivatalhoz folyamodhat. Azokat, akik ennek ellenére egyenesen a sziguranca veszerfelügyelőséghez vagy a belügyminisztériumhoz adják be kérvényüket, úgy fogják tekinteni, mint akik kihágást követtek el az idegeneket ellenőrző törvény ellen és előbb megbüntetik, azután felszólítják őket, hogy hagyják el az ország területét.

Meggyilkoltak és kiraboltak egy zsidó családot. Jasból jelentik: Moise David keresztelőt nevével és három gyermekével együtt ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták.

Mozi az iskolában. A belgrádi középiskolák tanári testülete érdekes javaslattal lépett a jugoszláv közoktatásiügyi miniszter elé, amit sz. el is fogadott. Arról van szó, hogy a tanulókat el kell vonni a moszkóképpsinhasak lá-

toztatása elől, még pedig homodattikus módszerrel: iskolai mosival. A miniszter huzakozt dírtart engedélyeztetni erre a célra, amiből befogják szerezni a szükséges berendezéseket. Az iskolai mosi berendezése után kétféle előadások lesznek: tanulmányokat és szórakoztatásokat. A tanulmány előadásokat a diákok ingyen látogathatják, míg a szórakoztató előadásokra a tanuló hozzártartozói is megjelenhetnek olyan csekély belépődíjjal, amivel épen a felmerülő költségeket fedezhetik.

A kolozsvári sakkverseny nyolcadik fordulóján Mendelsohn Koppandya verte meg, Davids pedig Ungar ellen szatrot győzelmet. Dr. Tamásy Szankovics ellen nyert Schmittlinder Roavaan, Boer pedig Marinocrt győzte le. A tegnapi nap legzesebb játéka a Tóth—Dragos P. parti volt, amelyet utóbbi elragas jatekvezetessel nyert meg. A Tuzar—Tóth függő játéka reménytel végződött. A selejtező küzdelmei a jövő hét elején befejeződnek és akkor a egyes csoportok első három győztese, valamint több kiváló amatőrljátékos bevonásával megkezdődik a bajnoki főtorna.

Szkrataviróállomás Belgrádban. Belgrádi jelentés szerint jelenleg biosztóság működik Jugoszláviában, amely az ország területén rádió-, táviró- és telefonvonalak kiépítését tervezi. A tervezet szerint Belgrádban nagy rádióállomást építenek, mely Európa összes hasonló állomásaival érintkezésbe lépne. A belgrádi állomásokon kívül a postaügyi minisztérium még Ujvidéken, Starajovóban, Cetinijében, Uszküben és Laibachban is tervez ilyen állomásokat. Belgrádban jelenleg német csekkel tárgyalnak, mert az állomásokhoz szükséges technikai felszereléseket reparációszámításra fogják szállítani. Az állomás felállítására már jövő tavaszra várható.

Válságba jutott a kassai magyar szintársulat. A kassai magyar közönség közönye következtében a Faragó-féle szintársulat komolyan válságos anyagi helyzetbe jutott. A társulat átlagos napi kiadása 7500—8000 cseh korona, míg a múlt hónapban a napiátlagos bevétel még a 4000 koronát sem érte el. Faragó igazgató már csak egészen rövid ideig képes fedezni a deficitet és ezért fölmerült az a terv, hogy a társulatnak feloszlata előtt megkísérlik még, hogy konzorciumos alapon vezessék tovább a kassai magyar színházat.

A szovjetkormány megzúntatta az eljárás a kincseket elrejtő papok ellen. Belgrádból jelentik: A templomi kincsek rekvirálásának megakadályozása miatt Szerbjeoroszországban több ezer pap ellen folyt bürokrati eljárás. Most, mint a „Novoje Vremja” értesül, a szovjetkormány elrendelte, hogy a papok ellen folyó eljárást szüntessék meg. Ennek az intézkedésnek az a magyarázata, hogy a külföldi szervezetek, különösen az amerikai társadalom, a leghatározottabban tiltakozott a papok üldözése ellen.

Megalakult a nemzetközi vasuti szövetség. Párisból jelentik: A nemzetközi vasuti konferencia, a kormányok utólagos jóváhagyásának reményében, megalakította a nemzetközi vasuti szövetséget.

Elfogott dollárapesulások. Budapestről jelentik: A rendőrség tudomására jutott, hogy egyes ügynökök többmillió értékű exsorsimlettú dollárt a devizaközpont megkerülésével ártnak. 18.000 dollár készletti eladását leleplezték és megállapították, hogy az ügynökök a devizaközpont hivatalos irólyamánál egy-két ponttal mindig magasabb áron adták el a készlet-készre járó tizenyolezer dollárt. A detektívek földbírtokozóknak adták ki maguknak, megvették az eladásra kínált dollárokat az ügynököktől, majd az ügynököket őrizetbe vették és a rendőrségre kísérték.

x Zwack likőrkülönlegességek. — Unicum, Cscao, Chouva, Cocktail, Yvette, Chypre, Gin sib. stb. — városunkban ismét kaphatók, az eredeti békéből a közismert minőségekben.

Hogy

Langyelor tárok alatt... Az országban védély és a hajszálon fű megmentse mert az ellen egész erővel erre való feltétel végre mentette meg mert az e szentásának mely munka tely tették mert nem ad amely a szid 1913 ban szabadult, a gresszus tart Száanegyven küldte el del szákhilenerer Tanácsot itt A Tanács ben állapított

A lengye védi kifelé világ minden osok alakult kongresszus szági Zvidó d'legátusait, kiharcolták. marad, a Z. bisztoitit akk a megbízás kon védjék

Abogy munkához fo volt, hogy e szült a sze programját építette fel: 1. A len kell ismeri amely auton és fejlesztés 2. A zsid egész zsidó pedig egyes retében.

Ez az eg sikerre vez került a listájára és választottak képviselők Farbete n, Hartglas. A tottak, még selt zsidó asidó nemz A klub, végrehajtó tüzte ki, bo országi sz szadalmi he tokat, smel megismerés építésében hogy munk rogn.

Ennek merészi és Kőzpont ill minden van akár mint poigá A panaszt illetékes h telik a törv rendszert a hatóság

A klub erre korlát ben is kel nem minde — akarla nép jogit nyomában llyenkor képviselők hogy az veniálnak.

Tapéfák
minden kivételben kizárólag kaphatók:
Szécsi Sándor és Tsa, Timisoara
Bulevardul Bertelot (Kossuth Lajos-u.)
11-13. szám. 1306
Lakások tapétázását vállaljuk.

Vereinigte Pinsel-Fabriken
Nürnbergi
Korong, Mintázó, Marok, Fényező, Művész
ecsetek
érkeztek
RADOS & Co
FESTÉKNYÁGYKERESKEDÉS
Cluj, Calea Regele Ferdinand 21.

KÖZPONTI TÉLIKERT
MYRIAM BARKA, és TEDDY az
„OPIUM-TANGO” keleti táncduett és az új slágér-műsor!
Kezdetek este 9-kor. Lloyd 1014

ישבות הברות
תלמודי תורה!
אנישביטען גמרות חומשים אונד איינצעלע נביאים וכתובים זינד אים ביליגסטען צו בעציען דורך דיע ספרים-האנדלונג:
„SAFRUTH”
CLUJ, (ECKE WESSELÉNYI M.-G. UND SZÉP-GASSE.)

הכר הנשר
השר הנשר
SZALÁMI ÉS HUSÁRUGYÁR
ELJOVITS & Co SIBIU
SZÁLLIT MINDENÜVÉ PROMPT és OLCÓ NAPI ÁRAKON MINDENFÉLE SZALÁMIT, FELVÁGOTTAT és CSEMEGEVIRSLIT

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postán eszközölök

Megérkeztek a legújabb párisi és bécsi modellek. Kalapalakításokat a legújabb divat szerint jutányosan vállalok. Masamodé cikkek gyári árban kaphatók. Moskovits Rózsika Cluj—Kolozsvár, str. Memorandului (v. Unió utca) 9. sz. 1427

A lengyel zsidóság szabadságharca

Hogyan működik a Zsidó Nemzeti Tanács Lengyelországban

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Prága, október 19

Lengyelországban, a szejm választások alatt a zsidóság is megmozdult. Az országban felforrt a politikai szenvedély és a zsidóság, amelynek sorsa hajszálra függött, összefogott, hogy megmentse magát. Nehéz munka volt, mert az ellenséges áramlatot csak egységes erővel lehetett legyőzni és az erre való feltételek hiányoztak. A helyzetet végre a Zsidó Nemzeti Tanács mentette meg. A politikai pártok elismerték az egységes zsidóság reprezentánsának és vele tárgyaltak. Komoly munka és megállapodott tekintély lett erre a szerepre alkalmassá. Mert nem ad hoc alakulás ez a Tanács, amely a zsidóság élére állt.

1918-ban, mikor Lengyelország felszabadult, az egységes zsidóság kongresszust tartott az ország fővárosában. Száznegyvennégy város és városka küldte el delegátusait, összesen negy-százkilencvennyolcat. A Zsidó Nemzeti Tanácsot itt alakították meg.

A Tanács feladatait a következőkben állapították meg:

A lengyel zsidóság érdekeit megvédi kifelé és befelé. Amennyiben a világ minden országában zsidó tanácsok alakulnának és ezek Párisban kongresszust tartanának, a lengyelországi Zsidó Nemzeti Tanács ide küldi delegátusait, hogy a zsidóság jogait kiharcolják. Ha ez a kongresszus elmarad, a Zsidó Nemzeti Tanács megbízottait akkor is Párisba küldi, azval a meggyőzéssel, hogy a béketárgyalásokon védjék meg a zsidó érdekeket.

Ahogy megalakult, energikusan munkához fogott. Az első dolga az volt, hogy erős szervezkedéssel felkészüljön a szejm választásokra. Politikai programját a következő alapelvekre építette fel:

1. A lengyelországi zsidóságot el kell ismeri nemzeti kisebbségnek, amely autonómikusan alapon építheti fel és fejlesztheti ki népi életét.

2. A zsidóság szejm képviselője az egész zsidóságot reprezentálja, nem pedig egyes pártokat a zsidóság keretében.

Ez az egységes fellépés jelentékeny sikereket vezetett. Tizenegy zsidó jelölt került a Nemzeti Tanács választási listájára és ezek közül hatot meg is választottak. A szejmbe ezek a zsidó képviselők kerültek: Grünbaum, Thoa, Farbstein, Rosenblatt, Weinzieher és Hartglas. A képviselők klubot alakítottak, még pedig ilyen címmel: „Nemzeti zsidó szejmklub az ideiglenes zsidó nemzeti tanács mellett”.

A klub, amely a Nemzeti Tanács végrehajtó szervezete lett, céljait az alábbiakban foglalta meg: 1. feljavitja a lengyelországi zsidók politikai, jogi és társadalmi helyzetét; 2. azokat az adatokat, amelyek a zsidóság helyzetének megismeréséhez és jogi életének kiépítéséhez szükségesek, összegyűjti, hogy munkája rendszeres bázison mozogjon.

Eznek a klubnak a munkája elismerését és figyelmet érdemel.

Központi irodát nyitott, amely nyitva áll minden zsidó előtt, akinek panasz van akár széri, mert mint zsidó, akár mint polgár szenvedett el sérelmeket. A panaszok jegyzéknyvből veszik, az illetékes hatóságokhoz küldik és kikövetelik a törvényes orvoslást. A beadványt rendszerint valamely képviselő adja át a hatóságnak.

A klub természetesen nem csak erre korlátozza a működését. Közügyekben is kell közbenjárnia; mert majdnem minden új törvény, vagy rendelet — akárvá vagy akaratlanul — a zsidó nép jogait szűkíti. Minden új törvény nyomában felssporodnak a panaszok. Ilyenkor nem sokra mennek a zsidó képviselők, ha csupán arra szorítkoznak, hogy az illetékes hatóságoknál intervenniáljanak. A tömgeket ért sérelmek

anyagát interpelláció formájában a parlament elé viszik.

A szejm utolsó ülészaka alatt hatvan interpellációt vitt a Zsidó Nemzeti Tanács klubja a törvényhozás elé. A legtöbb interpelláció olyan rendelkezések miatt történt, amelyekkel a versaillesi békekötésnek a kisebbségi jogokra vonatkozó megállapodásait sértette meg a kormány. Egy oszomó interpelláció anyagát a lengyel alkotmány megsértéséről szolgáltatta. A zsidó klub eszenkivül törvényjavaslatokat is terjesztett a parlament elé, főleg azoknak a törvényeknek a módosítása végett, amelyek még a céri uralom alatt keletkeztek és lehetetlenné teszik a községi és iskolai élet fejlődését.

Mind ez még nem meríti ki a Zsidó Nemzeti Tanács és a Klub működését. Kolossális munkával összegyűjtötte a zsidó életre és a zsidókérdésre vonatkozó adatokat és ezzel olyan történelmi adattárukat vetette meg az alapját, amelyek pártját keresni kell.

Súlyos időköt élt át az utolsó három év alatt a lengyel zsidóság, szenvedésekkel telt történetében a legnyilvánosabbakat talán. A pogromok és véres üldözések e periódusában valóságos életüket kockáztatták a zsidó képviselők, de helytálltak. Nyomról nyomra követték a bandákat és a katonai különítményeket, amelyek öltek és raboltak, kiderítették minden gasságukat és az összegyűjtött véres anyagot a nyilvánosság elé vitték.

A Klub és a Nemzeti Tanács a lehetőség szerint együttműködött, de sokszor más-más irányban. A Nemzeti Tanács munkája egyébként is szélesebb területen mozog, mint a Klubé ami természetesen is mert hiszen a nemzeti zsidó élet is szélesebb területű, mint a lengyel zsidó élet.

Igy többek között igen nagy munkát végzett a Nemzeti Tanács akkor, mikor vérszani kezdett az ukrain zsidók szörnyű tragédiája és tízezerrel sodróltak Lengyelországba, innen pedig Amerikába, Afrikába, Ausztráliába. A Nemzeti Tanács külön emigrációs-osztályt létesített azzal a feladattal, hogy az emigráció községében rendezet teremessen. Két pólus között mozog ez a munka. Először biztosítani kell a legális lehetőségeket arra, hogy az emigránsok lengyel földön tartózkodassanak, aztán meg arra, hogy kivándorolhassanak. Ez a munka sok fáradságot, sok figyelmet követel, főleg pedig sok reszvételet a földönfutó tömegek iránt, amelyek az főlegan környezetben, amelynek sem nyelvét, sem életformáit nem ismerik, az elesettegig felelősek. A hatóság persze reszvéletlen és lényegtelen formalitásokhoz ragaszkodik. Esetről esetre kell gyorsabb tempóra növelni a hivatalos gépet ami bizony fáradságos. A Nemzeti Tanács fáradságtalanul dolgozott és leküzdötte a nehézségeket. És nemcsak azokról gondoskodott, akik Lengyelországban szenvedtek, figyelmé kifelé is irányult. Ötvenmillió márkát gyűjtött össze az orosz zsidók felszólítására is.

Az igazi kavarodás azonban csak akkor kezdődött, amikor a határtartományok: Volhinia és Podolia Lengyelországba olvadtak. A Zsidó Nemzeti Tanács varsói irodája nem győzte elintézni a volhiniai és podoliai zsidók sérelmeit. De a legtöbb ügy nem is tartozott a varsói kormány illetékessége alá, hanem a tartományi kormányzás alá, vagy a körületi vajdaságok alá. A Nemzeti Tanács ennél fogva teljes meghatalmazása biztosítást küldött a székelyek, akik elintézik az autohton zsidók ügyeit, ugyancsak azokat is, akik emigrálnak, vagy Oroszországból repatriálnak. Tizenöt expozitúrát állított fel a Nemzeti Tanács, mindegyik élén egy biztos áll.

Ez év szeptember haváig harmincezer ügyben interveniált a Nemzeti Ta-

nács és öt ezer ügyet kedvezően elintézt.

Igy dolgozik ez a egyszerű zsidó szervezet, amelyet öntudatos zsidók a zsidó egyetemeségben építettek fel a nyugtalan és széthúzó Lengyelországban.

Peter Uhle.

SPORT

Kolozsvár—Nagyvárad

— Az Uj Kelet tudósítójától —

Ma délután fél négykor mérkőzések erejüket eszébe harmadszor Kolozsvár és Nagyvárad válogatott futbalcsapatai. Szakértők szerint a válogatott mérkőzések sportértéke csekély, az egymással össze nem szokott játékosok küzdelme sohaem nyújtja azt a sportnívót, amelyet klubcsapatok összejátszott legénységének mérkőzései mutatnak. Az, ami a reprezentatív mérkőzéseket igazlmaság és érdekesség teszi, az a lokalpatriotizmusfűtötté vágy jobbnak lenni a szomszéd város legjobbjainál. És ha ez gyakran csak látszat is, mert hiszen a legyőzött város egyes klubcsapatai gyakran és biztosan verik a győztesek klubcsapatait, fény az, hogy a városok egymásközti mérkőzések tisztább és nemesebb ambíciók jegyében folyik le, mint a klubok — inkább anyagi szempontoktól vezetett — küzdelmei.

Nagyvárad és Kolozsvár válogatott csapatainak találkozása eddig minden alkalommal a nagyváradiak győzelmével végződtek. Többször rámutatunk már azokra a kedvező körülményekre, amelyek ezeket a győzelmeket lehetővé tették a jelen alkalommal is csak azt a körülményt szegesztük le, amely Nagyvárad győzelmi kilátásait majdnem bizonyossá teszi: Nagyváradnak két klubcsapatból összeválogatott ugyszólván standard válogatott csapata van, amelynek tagjai kitűnően ismerik egymás játékát, összejátszottak dolgoznak és technikai fejlettségükön kívül est az óriási taktikai élnyit hozták magukkal. Kolozsvár csapata ezzel szemben folyton változik, a játékosok csak a mérkőzés folyamán van alkalomuk egymást kölcsönösen kiismerni és egymással összejátszani. Több tagja a válogatott csapatnak hetek óta nem játszott erős mérkőzésen, tréningeken is alig szerepelt és ezek a körülmények még akkor is súlyosan latba esnének, ha technikailag a nagyváradiakkal egyenértékű játékosokat tudnánk szembeállítani. Sajnos, erről sem lehet szó, a közvetlen védelmet kivéve a nagyváradi csapatnak ugyszólván minden egyes tagja sokkal nagyobb művészete a labdarugósportnak, mint kolozsvári partnerai.

A kolozsvári csapat a felsorolt hátrányokkal szemben csak egyet nyújthat: szívós, kitartó és lelkes munkát, amelynek a játék végéig nem szabad lankadnia és amely már számos esetben megbizta a maga győzelmét. Kolozsvár válogatott játékosainak át kell éreznük azt, hogy a város színeit, a város hírnevéért küzdenek és akkor nem fognak szégyent vallani.

Ami a kolozsvári csapat összejátszást illeti, lehet arról vitatkozni, hogy egyes helyeken nem a legmegfelelőbb játékosok szerepelnek. Mi meg vagyunk arról győződve, hogy az illetékesek legjobb belátásuk és legjobb meggyőződésük szerint állították össze csapatukat. Hogy ezt mennyi szakszavatoitással és objektivitással tették, a mérkőzés eredménye fogja megmutatni.

A két csapat felállítására a következő:

Kolozsvár. Szmáry (KAC), Mann (KKASE), dr. Hirsch (KAC), Marczinkievics (KAC), Végh (CFR), Jakóci (Haggibbor), Raduch (KAC), Rosenber (Haggibbor), Guga (U), Bonciocat (U), Nyul (Haggibbor).

Nagyvárad. Drescher (NAC), Rónai (NAC), Micsinai (Egyetértés), Ströck II. (Törökvés), Zsiga (Török-

vés), Körösi (NAC), Kinigli (NAC), Raducsiner (Törökvés), Barta (Törökvés), Székely (Törökvés), Ströck I. (Törökvés).

A mérkőzést Szednicsek János temeavári bíró vezeti, akinek erőseke biztosítani fogja annak sima lefolyását. Határbírók: dr. Vatiand Sabin és Grimm Kálmán szövetségi bírók lesznek.

A mérkőzést kedvező időben is feltétlenül megtartják.

Labdarugás

Froncz Antal az MTK tréneré lett. Budapestről jelentik: Az MTK vezetőségének nagy gondot okozott, hogy Burgess angol tréner eltávozásával, aki Padovába (Olaszország) szegődött, kire bizna játékosainak treniroztatását. Hosszas tanácskozás után az MTK elhatározta, hogy Froncz Antalt, a sportkörökben Döme néven ismert kitűnő trénerét szerződötteti le, aki pozsonyi és kolozsvári működése után visszatért Budapestre és a Vasasoknál vállalt tréneri állást. A megállapodás értelmében Froncz november 15-ig hetenként egyszer trenirozza a Vasasok csapatát, e határidő után pedig kizárólag az MTK játékosaival fog foglalkozni. A szerződést Döme és az MTK vezetősége egyelőre hat havi próbaidőre kötötték meg.

Spanyolországban bevezetik a professzionizmust. A spanyol futball-sport, amely kitűnő hírnévnek örvend még nemzetközi relációkban is, hatalmas reform előtt áll. A spanyolok elhatározták a nyílt és őszinte professzionizmus bevezetését. Spanyolország vállalkozása komoly lépést jelent a nemzetközi futball-sportban és nem lehetetlen, hogy a spanyolországi nyílt színváltást az egész európai kontinensen az amatőr és hivatalos futball-sport radikális kettéválasztása fogja követni. Spanyolországban a burkolt professzionizmus valóságos orgiákat ült. Nyíltan beszélték, hogy Zamorra, a kitűnő kapus, a spanyolok büszkesége 20—30.000 pezettát kapott, hogy a Barcelona kotelekéből kilépjen és a Real Cub Deportiva Espanol klubba lépjen. Es az eset is siettetie a professzionizmus nyílt beismerését. A spanyol szövetség elvben kimondotta a professzionizmus bevezetését és Cavot ügyvédet, a Barcelona sleinöktét bírták meg, hogy az erre vonatkozó szabályokat kidolgozza. Az irányelv az lesz, hogy a kluboknak megengedik a profijátékosok alkalmazását, akiket azonban ugy a szövetségben, mint a nagy nyilvánosság előtt be kell jelenteni. A játékos csak a klub elnökege adhatja „el”, illetve „át” bizonyos összegért másik egyesületnek.

Moldován

nőt divatterme átköltöztött

Főtér 10.

Angol és francia munkát legújabb divat szerint előnyös árakon és pontosan készít. Lloyd 1088 4986

Minden rosszakaratu hirtérjesztéssel szemben száz és száz ismerőse megmondhatja, hogy a

SIPOS JENŐNÉL

vásárolt női és leánykaruhák divatosak, olesók és szépek

1488

tóber 29
homodati-
ival. A mi-
ngedélyezett
k szereszei
Az iskolák
ile előadás
és szórakoz-
adásokat a
k, míg a
tanuló hoz-
olyan esen-
on a felme-
ny nyolca-
Koppandya
Ujgur ellen
ssy Szanko-
er Rosvany,
e le. A teg-
Tóth—Dra-
többi ele-
meg. A Tu-
remis val
elmei a jövő
akkor az
m győztes,
matörjátekos
a bajnoki
Belgrádban.
enleg biszto-
n, amely az
ír- és tele-
A terve-
y rádióallo-
ópa összes
ésbe lépne.
vül a posta-
diken, Ste-
nküben az
állomásokat,
égekkel társ-
nos szükse-
reparációra
Az állomás
a várható.
stai magyar
gyar közön-
n a Faragó-
n választás
A társulat
7500—8000
hónapban
ég a 4000
gő igazgató
ideig képes
ezért föl-
társulatnak
érik meg,
on vezessék
színházat.
megszüntette
rejtő papok
A templom
agakadályo-
szországból
bünygyi el-
je Vremja”
elrendelte,
lyő eljárás
az intéské-
t, hogy a
lőnösen az
eghatározot-
ok üldözése
elközi vas-
elentik: A
ancsa, a kor-
yásának ren-
nemzetközi
ulások. Ba-
dorség tado-
es ügynökök
etű dollárt a
ével árúinak.
adását leleg-
hogy az ügy-
vataos árfo-
mindig ma-
késérő-késze
A detektívek
ki maguké,
ált dollárokat
ügynökök
ndorságra ki-
gességek, —
oktái, Yvetta,
városunkban
ti békebeli s
2. sz.
tán eszközök
Masamód
9. sz. 1427

KÖZGAZDASÁG

Felülvizsgálják a bányák nacionalizálását

Miért csökkent az erdélyi bányák termelése?

- Az Uj Kelet tudósítójától -

Az Uj Kelet néhány napja részletesen foglalkozott az erdélyi és bán-sági bányászatek nacionalizálásának súlyos problémájával. Rámutatunk azokra a veszélyekre, amelyeket a kormány intenciói rejtenek nemcsak az eddigi tulajdonosok részére, hanem a folyamatos termelés szempontjából is. Ha a nacionalizálás csak azt célozná, hogy a kormány el akarja venni a bányákat értékes tulajdonosaitól azért, hogy odaajándékozza a kormányhoz közel álló tőkeérdekeltségűeknek, ez is elég volna ahhoz, hogy elévleg szembe szálljunk az állambevételével. A bányák ilyen jellegű nacionalizálása precedenset alkot a jövőre nézve, mert holnap sor kerülhet a többi termelési ágakra is. Ettől eltekintve, igazságtalan a nacionalizálás mostani formája azért is, mert ezisztenciájában támadja meg a régi tulajdonosokat, akik horribilis ráfizetésekkel akkor is fentartották és fentartják üzemüket, amikor a vagyonhiány és maximálás miatt önköltségi áron sem tudják termékeiket elhelyezni. A kormány ugyan azt hirdeti, hogy a nacionalizálással a produktivitás fokozását akarja elősegíteni aáltal, hogy olyan töresérs érdekeltségeknek adja át a nacionalizált üzemeket, amelyek a folyamatos és fokozott termelést garantálni tudják, azonban ezek a plátói kijelentések nem lehetnek megnyugtatók, mert egy rendelettel a volt tulajdonosokat az ovo elsrájk atól a lehetőségtől, hogy a nacionalizált üzemeket újra kezeléssé vehessék.

Illetékes helyről nyert információink szerint a kormány rövid időn belül egy bizottságot delegál a bányák nacionalizálásának felülvizsgálására. Ez a bizottság bejárja Erdélyt és Bánságot, hogy személyesen szerezzen meggyőződést a súlyos gazdasági helyzettel szynlődő üzemek helyzetéről. A bizottságba egy-egy tagot delegálnak az erdélyi és bán-sági iparkamarák, a bányafelügyelőségek és a Corpul Technic erdélyi tagjai. Így az erdélyi delegáltakra hárul az a nehéz feladat, hogy a vizáció során hatásosan képviseljék az erdélyi és bán-sági érdekeket. Fel kell világosítani a felügyelő bizottság tagjait, hogy ha csökkent is az erdélyi bányászatek termelésének intenzivitása, annak nem a bányatulajdonosok, hanem kizárólag a kormány az oka, mert a szállítási lehetőségek silánysága, a magas munkabérek és a termékek önköltségi áron alul való maximálása lehetetlenné tessék a rentabilis és belterjes gazdálkodást.

Belföld

(x) Bukaresti devizapiac október 28-án: Páris 1110, London 698, Newyork 158, Rómá 640, Zürich 2850, Prága 5, Bécs 21, Berlin 4 1/2, Budapest 675.

(x) A pénzügyminiszter körrendelete a megyei adóbizottságokhoz. Bukarestből jelentik: Az egyenesadó egységesítéséről és az összjövedelem utáni adó behozataláról szóló törvényjavaslatok előterjesztésével egyidejűleg a pénzügyminiszter körrendeletet intézett az összes

vármegyék állami adókövető-bizottságaihoz. Az adómozgások magkönyvitésére esatoltan megküldték a két törvényjavaslatot, hogy tegyék meg speciális megjegyzéseiket, amelyeket tekintetbe fognak venni a november másodikán összejülő rendes parlamenti ülésükben, amely végleges formájában megssövegezi a törvényt. Az új adórendszer tehát attól függ, hogy a megyei bizottságok milyen adóalapot ajánlanak és hogy állapítják meg szokot az eseteket, amelyekben adómentességnek vagy kedvezménynek helye van. Az így véglegesen megssövegezett törvényt a benne megállapított decentralizált pénzügyigazgatás fogja újabb megbeszélések után végrehajtani.

(x) Uj vámdíjakat állapítanak meg a textilárakra. Bukarestből jelentik: A legfőbb vámbizottság ma délutánra hívta össze a gyapjúipar, vászon- és kanavaszgyárosok reprezentánsait a pénzügyminisztériumba. Az értekezleten egyes textilárak vámdíjának módosításáról lesz szó.

(x) Iparpártolási kedvezményt kapott a „Monitorul Oficial” október 26-án megjelent 162-ik száma szeriat a Scholze és Preisler-féle, nagy-szebeni posztógyár.

(x) A petróleumtermelők és a miniszter harca. Megírta az Uj Kelet, hogy anyaghiány miatt a kereskedelmi minisztérium beszüntette a petróleumtermékek kivitelét. Pénteken délután összejűltek a petróleumbizottság tagjai, hogy az export-felfüggesztés ellen tiltakozzanak. Ezzel kapcsolatban gazdasági körökben úgy tudják, a konfliktust az idézte elő, hogy a kontingentálás és más megszorítások alá eső petróleumtermékek a gyárosok nem képesek maximális áron forgalomba hozni, az iparügyi minisztérium pedig elrendelte, hogy nyomozzák ki és tiltott spekuláció címén bűn essék meg azokat a tulajdonosokat, akik a megállapítottnál magasabb áron adják el a petróleumtermékeket. Emiatt mindan áru eltűnt a piacról. A minisztérium ekkor tárgyalásokat kezdett a petróleumtermelőkkel, akiknek arra a kívánságára, hogy az árakat felemelhessék, azt követelte, hogy terjesssék be neki hiteles adatokban a termelési költségeket. A termelők az üzleti titokra való hivatkozással megtagadták ezt, amit a miniszter azszal a kijelentéssel torolt meg, hogy az árak felemelése semilyen körülmények között nem engedí meg. Erre a termelők tömeges ellenkezéssel feleltek, ami viszont az export felfüggesztését vonta maga után és ha a termelők nem adják be a derekukat, a miniszter teljesen be fogja tiltani a petróleumtermékek kivitelét, ami egyértelmű a petróleumipar tönkreteljesítésével.

(x) Meghosszabbították az olajmagvak kiviteli tilalmát Bukarestből jelentik: A kereskedelmi és iparügyi minisztérium olaj-bizottságának legutóbbi ülésén elhatározták, hogy az olajmagvak kiviteli tilalmát továbbra is fentartják, az alajpogácsa exportja azonban szabad marad. Egyben leszállították a napraforgóból és kendermagból készült pogácsa kontingensét. Minden más olajmagból előállított pogácsa kontingentálás nélkül exportálható. A határosonatokat előbb még az export-importbizottság, azután Sassu miniszter elé terjesztik jóváhagyás végett.

(x) Egykvadrillió ötszáztrillió rubel költséggel. Berlinből jelentik: Az orosz szovjet utolsó negyedévi költségvetése egykvadrillió és 500 trillió szovjetrubelre rug.

Külföld

(x) Zürichi zárlat október 28-ról. Berlin 1350, Prága 1740, Budapest 22, Newyork 553.50, Páris 3905.

(x) Zürichi devizapiac 28-án: Berlin 1450, Newyork 553.50, Prága 1740 Budapest 22, Zágráb 230, Varsó 350, Bécs 72, London 2450, Páris 3915.

(x) Budapesti devizatőzsde 28-án: Amsterdam 995-1007, Bukarest 16-17, London 11200 11500, Berlin 60-70, Itália 95-100, Páris 176-181, Prága 78-82, Stockholm 673-683, Zürich 400-475, Bécs 340-350, S.ófia 1650-1750, Zágráb 980-990, Newyork 2500-2575, Varsó 2150-22

(x) Kamatmentes hitelt kapnak a jugoszláv gazdák. Belgrádból jelentik: A földművelésügyi miniszter rendelete szerint az állam legközelebb kamatmentes hitelt fog nyújtani azoknak a gazdáknak, akikről megállapították, hogy munkáikodásukkal hozzájárultak a mezőgazdasági termelés fokozásához. A hiteleket a kormány terve szerint az osztrájsorszájké jóv. delméből fogják folyósítani.

(x) A magyarországi bortermés. Budapestről jelentik: Magyarország ideai bortermés körülműl hárommillió hektóliter, amiből egy hold szőlőre 25 hektó esik. Az árak még nem alakultak ki

(x) Jugoszláviában nem lombardozzák az idegen valutát. Belgrádból jelentik: A pénzügyminiszter rendelete adott ki, mellyel megtiltja a pénzintézeteknek, hogy bármiféle idegen valutát hitelfedeztetéssel lombardozzanak. Elrendeli továbbá a miniszter, hogy minden eddig ilyen módon létrejött hitelfüggesztést október 31-ig likvidálni kell.

(x) Válsággal küzd a cseh textilipar. Prágából jelentik: A brünci szőőipar nehéz válságon megy át, amely tartósanak mutatkozik. Ennek legfőbb oka az, hogy nem bírja a német verseny, mert cseh valutában árszámitva, a cseh szőlők mutatberek 45 százalékkal magasabbak, mint Németországban. A festéket német gyártóktól sserik be a csehek a készítéséhez is drágábban, mint a német textilgyárosok. Cseh szőlővárában a szőa tonnája 480 szokol, míg a németek 700 márkáért kapják. A német gyárak a tisztá haszon 45 százaléka után fizetnek csak adót, ezzel szemben a cseh gyárak adóját a nyereség 80 percentje után röjják ki. Ilyen körülmények között a brünci gyárak nem bírják az üzemüket fentartani s ma már a háboru előtti fizetek csak a 25-30 százalékkal dolgoznak. Ha a két ország között ki nem egyenlítődik a valutadifferencia, a csehországi textilipar csőd fenyegeti.

Felelős szerkesztő DR. MARTON ERŐS
Hirdető: HADLMA nyomda és hirdetővállalat Rt.
Szerkesztőség telefonszám 977.

Hirdetéseket milliméteres díjazás szerint vess fel akadémivatal

Nyiltér

E rovatban közöltékért a beküldő felelős

Biztosítási tisztviselő, ki a könyvelésben is jártas, keresetiek a Franco-Román biztosító részvénytársaság tárgumeresi vezérigynökségéhez. Pályázók 12-2 óra között személyesen jelentkezzenek az intézet oluji vezérigynökségének irodájában.

DEUTSCH & BRAUN
textiláru nagykereskedése

Tg. Mures - Marosvásárhely Főter 52.

(Rendőrségi palota mellett) Telefon interurban 273.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hablma Zsidó Szinpad

Heti műsor

Vasárnap, 1922 október 29-én A hárlet 18 szám, „Gott, Mensch und Teufel”.

Hétfőn, 1922 október 30-án premierbérlet 19 szám, nagy kabaré est, teljesen új műsorral.

Keddén, 1922 október 31-én „Das Leben einer Frau”.

Szerdán, 1922 november 1-én bérlet-szünetben „Schabas Koiderch”.

Csütörtökön, november 2-án, „Mensch soll man sein”.

Szombaton, 1922 november 4-én premierbérlet 19 szám.

Vasárnap, 1922 november 5-én A hárlet 19 szám, „Der Golem von Prag”.

Hétfőn, 1922 november 6-án premierbérlet 20 szám, nagy kabaré est.

MAGYAR SZÍNHÁZ

Heti műsor

Vasárnap d. u. 3-kor: Cigány. (Szentgyörgyi István föllépésével. Olcsó helyárakkal.)

Vasárnap este fél 8-kor: Bucsukeringő. (Ujdonság, 5-ödször. Bérletszünetben. Premier helyárakkal.)

Vasárnap este fél 11-kor: Körbe-körbe. (Ujdonság, 2-ödször. Premier helyárakkal.)

Hétfő 7 órakor: Bucsukeringő. (Ujdonság 6-ödször. Rendes helyárakkal. Napi bérlet 30. sz. C.)

Bucsukeringő: 7 órakor. A Bucsukeringő szombati, vasárnapi és hétfői előadása pont 7 órakor kezdődik.

Hétfő fél 11-kor: Körbe-körbe. (Ujdonság, 3-ödször. Premier helyárakkal.)

Kedd: Bartók Béla hangversenye. (Bérletszünetben. Kezdeté fél 8-kor. Hangverseny megkezdésekor a nézőtérre vezető ajtókat bezárják. Opera helyárakkal.)

Szerda d. u. 3-kor: A molnár és gyermeke. (Uj szereposztással. Szentgyörgyi István föllépésével. Olcsó helyárakkal.)

Szerda este fél 8-kor: A tanítónő. (Repriz. Uj betanulással. Szabados Piroksa föllépésével. Premier-repriz és operabérlet 12. szám. Premier helyárakkal.)

Csütörtök: Julia kisasszony. (Szabados Piroksa második föllépésével.) Utána: Bajzok. (R. Lorber Ilona föllépésével. Opera helyárakkal. Napi bérlet 21. sz. A.)

Péntek: Bucsukeringő. (Operett-ujdonság, 7-ödször. Bérletszünetben. Rendes helyárakkal.)

Szombat d. u. 3-kor: Petőfi zenetörténeti hangverseny. (Ifjúsági előadás igen olcsó helyárakkal. Előadó: Seprődi János.)

Szombat este 7-kor: János vitéz századik előadása. (Uj betanulással uj szereposztással. Disz előadás Petőfi emlékére. Premier bérlet 1. szám. Premier helyárakkal.)

Szombat este fél 11-kor: A csodagyermek. Premier helyárakkal.)

A műsorra tűzött előadások jegyei előre megváltatók a színház pénztáránál.

A színházi iroda hírei

A magyar színház Petőfi-ünnepei. A jövő hét szombati estén kezdődnek a magyar színház Petőfi-ünnepei. Ez lesz az ünneplés első része. A második része az 1922. év utolsó napján fog kezdődni. Szombaton este a János vitéz disz előadásával ünnepel a színház. A János vitéz-nek ez lesz Kolozsvárott a 100-adik előadása. Parádás szereposztásban fogják adni a János vitéz-t, úgy hogy még a kórusban is a színház primadonnái és első rendű tagjai fognak résztveenni. Vasárnap és hétfőn megismétlik a János vitéz előadását. Jövő kedden pedig grandiózus disz előadás lesz: Petőfi egyetlen szindarabjának, a Tigris híjának, egy meglapó részlete fog színpadkerülni. Továbbá előadják legelsőrangú kiosztásban a Fajú végén kurtá korema c. enekes játékok. Shakespeare Coriolanus-ának (melyet tudvalevőleg Petőfi fordított) egy részint bemutatásra kerül. Elő fogják adni a Holt költő szerelmét, melynek szövegét Jókai Mór, zenéjét Liszt Ferenc írta. Ezt a gazdag műsoru disz előadást rendes helyárakkal tartják meg. A Petőfi-ünnepek további műsorát legközelebb fogjuk hírül adni.

Cacaovaj,

Cukorkásüveg

és zacskó

érkezett Lusztig és Nussbächer cukorkaraktárba Cluj, Calea Reg. Ferdinand (v. Ferenc jözelet) 31

PALESZTINA vetített képes előadás

vasárnap, október 29-én délelőtti fél 10 órakor az Uránlában. Jegyek 6, 10, 15 és 20 leiert az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség központi Inodájában (Calea Regele Ferdinand No. 48) és az előadás napján a helyszínen

Alap

M

Ma

ir

Külföldi

Külföldi

Kep

Ajánlja

Női és

Perle

garantált

minder

Galante

!! állá

MOD

PÉ

Oradea

(Kapucin

Kabát

A

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

Alapított 1868 évben.

Pontos és szolid kiszolgálás.

M. Kominik Prag, Smecka-utca 11

marha és disznóbizományos. Megbízásokat elvállal szarvas-marha és disznó-szállításokra. A szállítmányok

Magyar tranzitszám 59524 | **Rudolf Kominik Prag-Bubna**

Irányítás: Budapest-Hegyeshalom-Petroseika állomásokon keresztül.

cimére küldendők

1441

Különböző likőr és pezsgő különlegességek kaphatók **Lucullus**-nál Oradea-Mare, Hémer-tér 1392

Kepes Elek orvosi kötszerész

Oradea-Mare, Sas-pasage
Ajánlja saját készítményű sérültöket, haskötőit stb. Női és férfi övszerek nagyraktára

Perle Pamut a la DMC

garantált színtartó MOST minden színben ÉRKEZETT Galanterie és rövidárak !! állandóan raktáron !!

„PROGRESS“

import cégnél Oradea-Mare

MODERN ÜVEGCSISZOLDA és TÜKÖRÁRUGYÁR

PÉCHY és TÁRSA

Oradea-Mare (Nagyvárad) Strada Saguna (Kapacius-u.) 20. 0000000000000000 1381

készíti a legszebb tükröket és bútorfüvegeket minden méretben és mennyiségben

Ujrafoncsorozást Kérjen árajánlatot!

Kabát és ruhaanyagok

Selymek és bársonyok

Az elegáns közönség kedvenc bevásárlási helye

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza

Cluj-Kolozsvár, Piata Unirii 12. sz.

Állandó újdonságok
Elsőrendű anyagok

Szolid kiszolgálás
Szabott árak

Figyelem!

Figyelem!

Üveg- és Lámpa Kereskedők!

Ezen hirdetés csak kétszer jelenik meg, tessék kivágni és megőrizni:

	3"	5"	8"	11"
Valódi sárga réz lapos égő	3-20	3-50	4-70	7
Fali lámpa fehér bádög hátlappal	12	14		
Fali lámpa rugós, réz hátlappal		16	18	24
Fali lámpa rugós, tükör hátlappal	17	20	23	28
Fayance függő lámpa réz égővel		20	24	32
Fayance függő lámpa öblöny égővel		9	11	15
Üveg asztal galvanizált	50	60	60	80
Asztali (coup) lámpa			47	54

Függő lámpák 27 cm. és 33 cm.-es ernyővel 130 lejtől. Porcellán tányérok, tálak, bögrék, csészék, cseh tábla-üveg, ornament tábla, külön ajánlat szerint.

Gál Béla Déva.

LEGBELNYŐSEBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS

Függő és fali lámpák, lapos és hórégős bádögcsészék, lámpatestek, Táblaüveg Demyonok,

Dusláder Lajos
Cluj-Kolozsvár P. M. Viteazul 39. Telef. 954

Kristály-függő poharak, lámpatestek, kitérített vendéglő palackok és poharak

Engross!

Endetall!

Közhivánatra ismét a híres duplamalátá barna

„HERCULES“

tápsőr különlegességet felülmúlhatatlan minőségben hoztuk forgalomba, mely palackokban és csapolva minden idevágó üzletben kapható, ugyancsak szintén a közkedvelt világos sörünk is.

„MONOSTOR“

Monostori **CZELL** Sörgyár Cluj

Szőrmék művészies feldolgozása

Eredeti modellek

Telefon: 12-12.

Déri Lajos,

Cluj, Strada Memorandului No. 3. (volt Unió-u.)

A legjobb cipőkrém

LUNA CREAM

A cipőkrémgyártás legújabb terméke

Tartós fényt ad. Szivóssá teszi a bőrt Aki egyszer kipróbálja, mindig használni fogja

En-gross eladási ierakata: **Mauriciu Jancovici**
Bucuresti, str. Smardan 23

október 29
IVÉSZET
 Szlnpad
 29 n A hér-
 Mensch und
 0-án premier-
 nagy kabari
 orral.
 -6a „Das Le-
 1-6a b(r)let-
 Koiderob.*
 áh, „Mensch
 or 4 én pro-
 5-én A hér-
 Golem von
 án premier-
 y kabari-est.
HAZ
 (Szentgyörgyi
 helyárrakkal.)
 ukeringő. (Uj-
 rietszinetben.
 be-körbe. (Uj-
 helyárrakkal.)
 6. (Ujdonság
 rakkal. Napi
 Bucsukerim-
 tői előadása
 (Ujdonság,
 akkal.)
 ye. (Bárlit-
 kor. Hang-
 a nézőtérre
 Opera hely-
 s gyermeke.
 györgyi Ist-
 helyárrakkal.)
 nő. (Repriz.
 Piroska föl-
 operabérlét
 akkal.)
 ades Piroska
 a Bajazzok.
 ével. Opera
 I. sz. A.)
 tt-ujdonság,
 tendes hely-
 enetörténeti
 adás igen
 6: Seprődi
 századik
 uj szerep-
 tői emlé-
 1. száma.
 nagyermek.
 gyel előre
 árnál.
 nnepei. A
 a magyar
 ünneplés-
 év utolsó
 on este a
 el a szín-
 olozavartott
 osztásban
 gy még a
 ni és első
 sárnap és
 előadását.
 iselőadás
 ak, a Tig-
 fog szín-
 elsórangu
 orsma 6.
 anus-ának
) egy ré-
 élő fogják
 ek szöve-
 irta. Ezt
 es hely-
 k további
 ni.
skó
 ácher
 Reg.
 ut) 31
ás
 dó
 en

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja azonosan 1 le. Vastagabb betűvel szedett szavak 2 le. Legkisebb apróhirdetés díja - 10 szópól - 10 le. Jelzés hirdetésre szemérművel ellátást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetésnél a kiadói díjatban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbítanak. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 le 60 babil bélegköltésig fizetendő.

Zongora, 7500 leíért eladó. Rózsa-utca 7. sz. (divatterem.) 4982

Vallásos érzelmű 26-32 éves, lehetőleg gabonaszakmában jártas önálló könyvelőt keresek parti céljából hugom részére, akit megfelelő biztos pozícióhoz juttatok, ahol a szombatot is megtarthatja. Pontos címmel és életrajzzal ellátott leveleket kérek. Berendezett lakás Cluj-jeligére a kiadóra. 4985

Egy mindenes író leány vagy asszony azonnal felvételt. Jó bánásmódban és fizetésben részesül. Cim Popper Izidor Csik-szereda. 4987

Fiatal kereskedő szeretne megismerkedni nősülés céljából fiatal úri leánnyal. Leveleket »Kereskedő« jellegre a kiadóra kérek. 4988

Hivatalnok, ki a bor, sör és szeszszakmában némi jártassággal bír, a könyvelésben járatos, azonnalra kerestetik. Ajánlatok és személyi adatok, nyelvismeret, eddigi működés és fizetési igény közlésével Grimm sör-raktárhoz Orsova küldendők. 4974

Izraelita 34 éves intelligens férfi barátságot kötne olyan fess nővel, esetleg özvegygel, aki őt biztos egzisztenciához juttatná. Levelek »Házasság« jellegre a kiadóra. 4973

Keresek megvételre 3-5 lóerőre berendezett villanymotort árammal együtt, ugyancsak kisebb gyárnak alkalmas helyiséget. »Gillajon« papírüzlet, Hosszu-utca 3. 4970

A blaji aut. orth. hitközség előljáróságától

Pályázat

A blaji hitközségnek megüresedett egy hitoktató állás, aki egyuttal előimádkozó és jegyző is kell legyen. Fizetés megegyezés szerint, természetbeni lakással. Pályázók kérvényüket eddigi működésük igazolásával a fenti címre küldjék be. A meghívottnak megtérül a költsége.

Blaj (Balázsfalva), 1922. X. 24.

Dr. Friedmann Márton elnök.

Kássa Albert
Gép- és elektrotechnikai műszaki vállalat
Cluj, C. Victoriei 99.

Hitelesített űrmértékek nagyban gyártása
R. M. S. (trafik) táblák kaphatók.
Grünwald Jakob
Cluj, P. Mihai Vict. (Széchenyi-tér) 13.

Utazó bőrönd és táskák legkisebb méretben kaphatók
Farmat bőröndösei
Cluj, Str. Memorandului (Váltsa) 16.

Nagyobb mennyiségben érkezett:

Anilin (Meister Lucius-féle), vegyi termékek és földfestékek. Ultramarin vegyítiszta, külföldi lakkok és zománcok. Diana sóbor-szesz, enyv, ecetsav, valódi terpentín, Schellack T. N. Oranje

kefeárúk KALMÁR

áruforgalmi rt. fűszer, festék és gyarmatára nagykereskedésében, CLUJ (Kolozsvár). Főüzlet: Strada Regina Maria (Deák Ferenc-u.) 42. Telefon: 425. Fióküzlet: Strada Rugului (Csertörő-utca) 56. Telefon: 5-44. 1354

Irógépek

és kellékek állandóan nagy választékban. javításokat legolcsóbban vállalok. 1870

Finkler Antal
Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi tér) 40. Telefon 493.

Kolozsvár

legújabb

szenzációja

Figyelem!

Női kabátokat minden divat szerint legújatosabban készit

Arbermann női kabát-szalonna Cluj, Str. Chinez 2. (Szentlélek- és Kínizsi-utca sarok.)

Fordításokat, alakításokat is vállalok

Bocskor, mosótalp felsőbőr és szilgyártóblank

állandóan nagy készlet készletben és nagyban. Legolcsóbb árak mellett Vidék megrendéseket kis postacsomagban is eszközök.

Vagontételeit 5 százalékos kedvezmény

Sámson-börgyár Gyógyszer-utca 1. A gyorsáru-raktárral szemben. Telefon: Gyár 2-86, lakás 3-87

Nagy elárusítás az átköltözés ideje alatt rendkívül olcsó árak mellett a

KALAP

RIRÁLYNÁL

Piata Unirii 17.

Köztisztviselőknek

még külön engedmény

Mig a készlet tart!

14x2

Papir és fűszernagykereskedők figyelmét felhívja az iskola sajsóna „Zs” első román kértagyár Cluj.

RÉVAI NAGY LEXIKON

XV-ik kötete teljesen békebeli kiállításban, ára 500.- Lei,
XII, XIII, XIV. kötetek Cluj kiadásban á 280.- Lei

Révai Nagy Lexikon mindenkinek nélkülözhetetlen, minden kötete külön is kapható.

Megrendelhető:

VIDOR MANÓ könyvkereskedelmi r. t. ORADEA-MARE.

4979

OSRAM NITRA

Az Osram-Nitra égő a legcsekélyebb áramfogyasztás mellett felülmúlhatatlan fényt ad.

Cégtáblákat

legolcsóbban készit 1816

JAKAB

Strada Regala 12a. (volt Majális-u.)

קהל ארטהאדאקס פה קלויזענבורג

No. 727-922.

1922

קהלתנו מקשה במקום האשרי הון מצויין מוטק מנהלים נדעים משולם במקצועו שיהא ראוי להתמנה בתור ראש בית דין.

משורתו תוקם כפי הצורך להינתן המציע על המשרה הוא ממוקם לשלוח פתקן תעודותיו וכתב הרשמתם בחזרה שי יהיה ונסכת נפשות ביתם עד יום מרהשן על התוכנית.

Orth. isr. Gemeinde

Cluj, Str. Dubalarilor 1.

פה קלויז א' יהיה מרהשן תרפ"ב לק. משה מרשלער

Dental Depot Adolphe Candel

Bucuresti

tudatja a t. fogorvos és fogász urakkal, hogy Erdély részére Clujon fióklerakatot nyitott strada Nikolae Jorga (volt Jókai-utca) 2. szám alatt, hol az összes fogászati anyagok, eszközök és berendezések kaphatók. 4945 Utánvét mellett egész Erdély területére szállít. - Kérésre árjegyzékkel szolgál.

SPIRER

női divatüzlete (Cluj, Főter 16) Férfi és női szövetek, kabát kelmék, belécek, flanelek, vásznak, zefirek stb. Szolid, szabott árak. 4924-1

Legelőgásabb férfiruhák valódi angol szövetekből készülnek

Sámson Jakab uri szabónál Cluj, strada Universitatii 2. szám. 4922-1

KÖSZENET

és kocszot azonnal szállit vagy későbbi szállításra előjegyez va-gon vagy métermázaa tételekben:

Kohn Zsigmond cég Cluj, Strada Baritii 10. 1418 Telefon 259.

Meguyilt! Megnyilt!

Parkettánc Derus hangulat minden este a

Dacia-Barban Cluj-Kolozsvár legdíszitngyáltabb szórakozóhelye. Változatos műsor. Kétféle baritlox. 4175-1